

**ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
TARYBA**

**SPRENDIMAS
DĖL PRITARIMO ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS
SVEIKATOS BIURO 2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITAI**

2023 m. vasario 23 d. Nr. 1-TS-46
Anykščiai

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 19 punktu (redakcija, galiojusi iki 2023-01-01), Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 12, 16, 20, 27, 29, 57 straipsnių ir trečiojo¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10⁵ straipsniu įstatymo 10 straipsnio 2 dalimi, Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vyriausybė 2019 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 135 „Dėl viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 11 ir 12 punktais, Anykščių rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento, patvirtinto Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. 1-TS-88 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento patvirtinimo“, 116 ir 118 punktais, Anykščių rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a**:

pritarti Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2022 metų veiklos ataskaitai (pridedama).

Meras

Sigutis Obelevičius

ANYKŠČIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURO 2022 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

VADOVO ŽODIS

Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) – Anykščių rajono savivaldybės (toliau – *Savivaldybė*) biudžetinė įstaiga – juridinis asmuo, turintis ūkinį, finansinį, organizacinį ir teisinį savarankiškumą. Biuras įsteigtas Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 3 d. sprendimu Nr. 1-TS-256 ir veikia pagal tuo pačiu sprendimu patvirtintus nuostatus: Juridinio asmens kodas 304156341, adresas – J. Biliūno g. 19, Anykščiai. Biuro savininkas – Anykščių rajono savivaldybė, kodas 188774637, adresas – J. Biliūno g. 23, LT-29111, Anykščiai. Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija – Anykščių rajono savivaldybės taryba.

Pagrindinis Biuro veiklos tikslas – rūpintis savivaldybės gyventojų sveikata, vykdyti savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos (toliau – *LR*) įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybių visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, gerinti gyvenimo kokybę, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Pagrindinė Biuro veiklos sritis – LR įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą savivaldybės visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų organizavimas ir teikimas fiziniais ir juridiniams asmenims savivaldybės teritorijoje.

Pagrindinė Biuro veikla:

1. Visuomenės sveikatos stiprinimas savivaldybės bendruomenėje: visuomenės sveikatos mokymo organizavimas ir vykdymas; visuomenės sveikatos propagavimas; visuomenės, valdymo ir vykdančiųjų institucijų informavimas ir konsultavimas visuomenės sveikatos klausimais.

2. Savivaldybės visuomenės sveikatos stebėseną (monitoringą): visuomenės ir jos grupių sveikatos būklės ir jos kitimo dinamikos stebėsenos organizavimas ir vykdymas; fizikinių, cheminių, biologinių ir kitų fizinės aplinkos veiksnių ir jų ryšio su sveikata stebėsenos organizavimas ir vykdymas; socialinių, ekonominių, psichosocialinių veiksnių ir jų ryšio su sveikata stebėsenos organizavimas ir vykdymas; gyvensenos ir jos ryšio su sveikata stebėsenos organizavimas ir vykdymas; sveikatos priežiūros sistemos raidos stebėsenos organizavimas ir vykdymas; kitų savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos programoje numatytų objektų stebėseną; pagal kompetenciją užkrečiamųjų ligų profilaktika savivaldybėje;

3. Neinfekcinių ligų ir traumų profilaktika ir kontrolė savivaldybėje: visuomenės sveikatai darančių įtaką aplinkos (fizinės, socialinės, ekonominės) veiksnių analizavimas ir vertinimas bei dalyvavimas planuojant ir įgyvendinant poveikio mažinimo priemones; organizavimas ir dalyvavimas vykdant visuomenės psichikos sveikatos stiprinimą ir sutrikimų profilaktiką.

4. Sveikos gyvensenos skatinimas: veiklos organizavimas ir dalyvavimas įgyvendinant rūkymo profilaktikos, alkoholio vartojimo mažinimo, narkomanijos ir kitų psichoaktyvių medžiagų vartojimo prevencijos, fizinio aktyvumo ir sveikos mitybos skatinimo priemones bei kitų sveikos gyvensenos veiksnių skatinimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas.

5. Visuomenės sveikatos programų savivaldybėje įgyvendinimas: tikslinių savivaldybės visuomenės sveikatos stiprinimo ir profilaktikos programų rengimas pagal savivaldybėje nustatytą sveikatos sutrikimų ar sveikatai įtakos darančių veiksnių paplitimą; valstybinių visuomenės sveikatos stiprinimo ir profilaktikos programų pritaikymas ir įgyvendinimas.

6. Vaikų ir jaunimo sveikatos stiprinimas: visuomenės sveikatos priežiūros specialistų, dirbančių ikimokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigose ir profesinėse mokyklose, veiklos organizavimas ir koordinavimas; kitų vaikų ir jaunimo sveikatinimo priemonių organizavimas ir įgyvendinimas.

7. Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais: bendradarbiavimo sveikatos stiprinimo klausimais organizavimas ir socialinių partnerių įtraukimas; visuomenės sveikatinimo priemonių integravimas į kitas veiklos sritis; bendruomenės dalyvavimo skatinimas ir įtraukimas į visuomenės sveikatos stiprinimo veiklą; informacijos apie sveikatinimo priemones ir renginius gyventojams teikimas.

8. Savivaldybės visuomenės sveikatos vertinimas: vaikų ir visuomenės gyvenamosios tyrimai; stebėseną.

Įstaigos vadovas. Lina Pagalienė Biurui vadovauja nuo 2016 m. sausio 4 d. Paskyrimo pagrindas – Anykščių rajono savivaldybės mero 2015 m. gruodžio 31 d. potvarkis Nr. 1-MP-69. Vykdamas įstaigos vadovo pareigas vadovaujama aktualiais teisės aktais ir šiomis nuostatomis: sveikatos politikos formavimas visose politikose; aiškus įstaigos tikslų ir uždavinių planavimas; efektyvus pavestų funkcijų vykdymas, aiškių kokybės vertybių turėjimas; vadovavimas orientuotas į rezultatą; realus savikritiškas savo gebėjimų ir vaidmens įstaigoje vertinimas; nuolatinis tobulėjimas; asmeninė atsakomybė.

Pagrindinė ataskaitinio laikotarpio veikla. Valstybines visuomenės sveikatos priežiūros funkcijas Biuras vykde vadovaujantis LR sveikatos apsaugos ministro 2014 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. V-1154 „Dėl Valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos, skiriamos savivaldybių biudžetams Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti, planavimo, paskirstymo, naudojimo ir atsiskaitymo už ją tvarkos aprašo patvirtinimo“ su vėlesniais pakeitimais; Valstybiniais Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų 2022 m. veiklos prioritetais ir prioritetų vertinimo kriterijų reikšmėmis, Anykščių rajono savivaldybės strateginiu 2019–2025 m. veiklos plėtros planu, Biuro 2022 m. veiklos planu.

Visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos buvo vykdytos pagal LR sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintus 5 prioritetus, 24 veiklos kryptis ir 48 vertinimo kriterijų.

Unifikuotam visų valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymui LR sveikatos apsaugos ministerija ir jai pavaldūs specializuoti centrai parengė ir patvirtino teisės aktus, tvarkos aprašus, valstybės deleguotų funkcijų techninius priedus, metodines rekomendacijas.

Teikiant visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, vadovaujama šiais principais ir etika: tikslingumo, sistemingumo, nešališkumo, konfidencialumo, individualizavimo, lygybės ir nediskriminavimo, kompleksiško, veiklų suderinamumo ir bendradarbiavimo, prieinamumo, įtraukties.

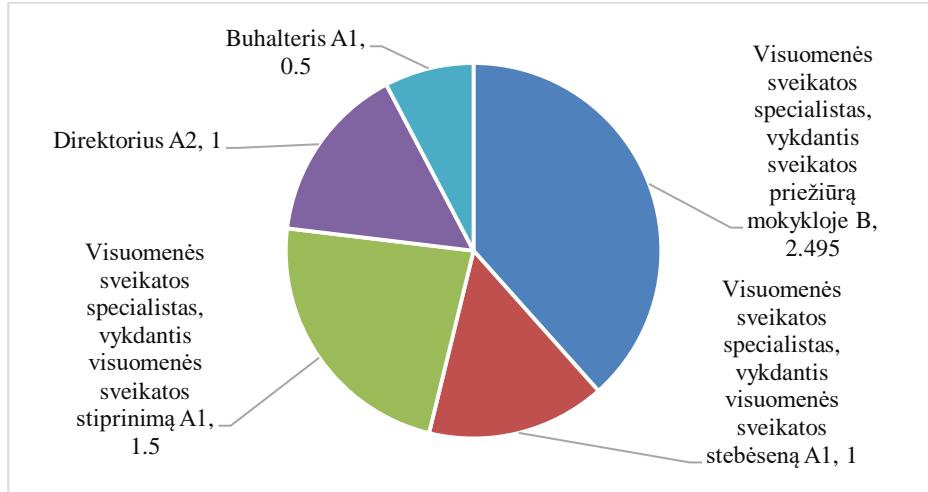
I SKYRIUS PERSONALO IR FINANSŲ VALDYMAS

1. Darbuotojų skaičius ir struktūra:

Didžiausias leistinas pareigybių skaičius patvirtintas Anykščių rajono tarybos 2019 m. sausio 31 d. sprendimo Nr. 1-TS-18 „Dėl didžiausio leistino darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių skaičiaus Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure patvirtinimo“ 1 p. – 11.

Pareigybių sąrašas patvirtintas Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2022 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. V-7 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro pareigybių sąrašo patvirtinimo“.

1 paveikslėlis (toliau – pav.). Biuro darbuotojai ir jų pareigybių skaičius (2022 m. gruodžio 31 d. duomenys)

2022 m. sausio 1 d. duomenimis, įstaigoje dirbo 14 darbuotojų (iš jų 4 buvo vaiko priežiūros atostogose) ir paskutinę dieną – 11 (iš jų 1 buvo vaiko priežiūros atostogose). 5 darbuotojai dirbo pagrindinėse pareigose – 5,415 pareigybės ir 5 darbuotojai dirbo antraeilėse pareigose – 1,08 pareigybės.

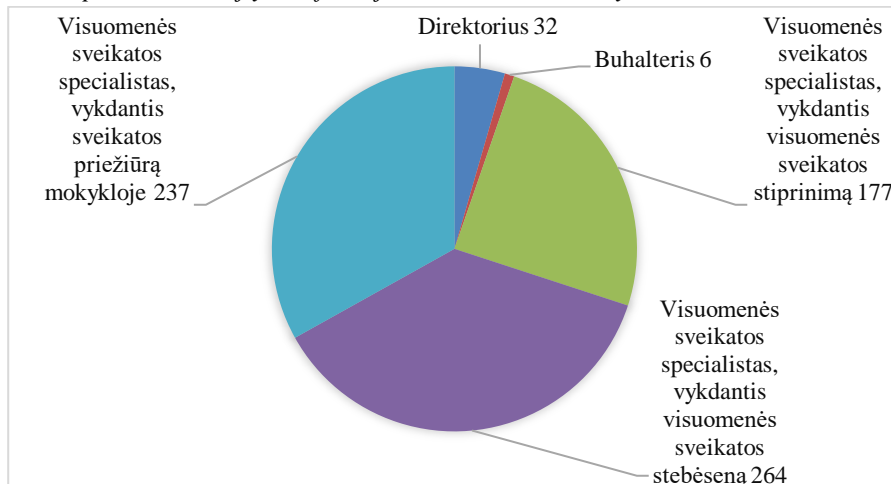
Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro direktoriaus 2018 m. birželio 5 d. įsakymu Nr. V-42 „Dėl įstaigos struktūros patvirtinimo“ patvirtinta Biuro valdymo struktūra: direktorius, buhalteris, visuomenės sveikatos specialistas, vykdamasis visuomenės sveikatos stiprinimą, visuomenės sveikatos specialistas, vykdamasis visuomenės sveikatos stebėseną, visuomenės sveikatos specialistas, vykdamasis sveikatos priežiūrą mokykloje.

2. Išsilavinimas ir kvalifikacijos tobulinimas:

2.1. Darbuotojų išsilavinimas: 2 darbuotojai, turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą su magistro kvalifikaciniu laipsniu, 4 darbuotojai, turintys aukštąjį universitetinį išsilavinimą su bakalauro kvalifikaciniu laipsniu, 5 darbuotojai, turintys aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą.

2.2. Užtikrinant kokybišką visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, įstaigoje skirtas ypatingas dėmesys darbuotojų profesinės kvalifikacijos tobulinimui. Kvalifikacijos tobulinimui skirtos Biuro lėšos. 2022 m. kvalifikaciją tobulino 100 proc. Biuro darbuotojų, iš viso 716 val. Vidutiniškai 1 darbuotojas kvalifikaciją kėlė 71,6 val. Darbuotojai dalyvavo tiksliniuose mokymuose nuotoliniu ir kontaktiniu būdu.

2 pav. Darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo valandų skaičius 2022m.

2.3. Vadovaujantis Darbo kodeksu ir kitais teisės aktais, darbuotojams suformuotos metinės veiklos užduotys, siektini rezultatai, nustatyti rezultatų vertinimo rodikliai.

3. Darbo užmokestis:

1 lentelė. Darbo užmokesčio vidurkis 2022 m.

Pareigybės pavadinimas	Pareigybės lygis	Priskaitomas mėnesio vidutinis darbo užmokestis, Eur	Finansavimo šaltinis
Direktorius	A2	*	LR valstybės biudžetas
Buhalteris	A1	*	LR valstybės biudžetas
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas visuomenės sveikatos stiprinimą	A1	1375,60	LR valstybės biudžetas
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas visuomenės sveikatos stebėseną	A1	1375,60	LR valstybės biudžetas
Visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas sveikatos priežiūrą mokykloje	B	1194,60	LR valstybės biudžetas

*Vadovaujantis 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms ir mobiliosioms programoms aprašo patvirtinimo“ 22.3 punktu.

4. Biuro metinės lėšos:

2 lentelė. Biuro lėšos 2022 m.

VALSTYBINIŲ (VALSTYBĖS PERDUOTOMS SAVIVALDYBĖMS) VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS FUNKCIJŲ VYKDYMAS*		
Priemonė	Lėšos, tūkst., Eur	Finansavimo šaltinis
Priemonė: Plėtoti sveiką gyvenimą ir stiprinti mokinių sveikatos įgūdžius ugdymo įstaigose		
Darbo užmokesčio ir valstybinio socialinio draudimo fondas	85,8	LR valstybės biudžetas
Kitų išlaidų fondas	18,7	LR valstybės biudžetas
Iš viso funkcijai:	104,5	LR valstybės biudžetas
Priemonė: Stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius bendruomenėse bei vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse		
Darbo užmokesčio ir valstybinio socialinio draudimo fondas	57,9	LR valstybės biudžetas
Kitų išlaidų fondas	27,4	LR valstybės biudžetas
Iš viso funkcijai:	85,3	LR valstybės biudžetas
Priemonė: Užtikrinti savižudybių prevencijos prioritetų nustatymą ilgojo ir trumpojo laikotarpių savižudybės prevencijos priemonių ir joms įgyvendinti reikiamo finansavimo planavimą	46,0	LR valstybės biudžetas
PROJEKTAI		
Pavadinimas	Lėšos, tūkst., Eur	Finansavimo šaltinis
Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšomis pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ finansuojamas projektas „Sveikos gyvensenos skatinimas Anykščių rajono savivaldybėje“.	7,4	Europos sąjungos biudžetas
	0,6	LR valstybės biudžetas
	4,9	Anykščių rajono savivaldybės biudžetas
2014–2020 m. Europos sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ projektas „Anykščių rajono savivaldybės mokyklų pažangos skatinimas diegiant Vaiko emocinės gerovės aplinkos (VEGA) modelį“.	7,7	Europos sąjungos biudžetas
	0,5	Anykščių rajono savivaldybės biudžetas

2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo programos „Sveikata“ projektas „Sveikata ir saugesnis jaunimo gyvenimas“.	28,5	Europos sąjungos biudžetas
	5,0	LR valstybės biudžetas
2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo projektas „Kėdainių ir Anykščių rajonų savivaldybių mokyklų sveikatos kabinetų atnaujinimas“.	45,4	Europos sąjungos biudžetas
	8,0	LR valstybės biudžetas
	18,7	Anykščių rajono savivaldybės biudžetas
MOKAMOS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGOS**		
Pavadinimas	Lėšos, tūkst., Eur	Finansavimo šaltinis
Privalomieji pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymai	0,375	Biudžetinių įstaigų pajamos

*Lėšos visuomenės sveikatos stiprinimui ir visuomenės sveikatos stebėsenai bei mokinių sveikatos priežiūrai yra apskaičiuojamos ir paskirstomos pagal Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti reikalingų lėšų apskaičiavimo metodiką, patvirtintą LR sveikatos apsaugos ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymu Nr. V-932 „Dėl Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti reikalingų lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ ir vėlesniais pakeitimais.

**Mokamų paslaugų ir jų kainų sąrašas patvirtintas LR sveikatos apsaugos ministro 1994 m. lapkričio 8 d. įsakymu Nr. 373 „Dėl mokamų visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų ir jų kainų sąrašo patvirtinimo“ ir vėlesniais pakeitimais.

5. Turto valdymas. Bendra Biuro ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertė yra 72041,65 Eur (2022 m. spalio 31 d. apskaitos duomenimis).

Ilgalaikio turto gauto pagal panaudą vertė: 20674,75 Eur (2022 m. spalio 31 d. apskaitos duomenimis) - negyvenamosios patalpos, esančios J. Biliūno g. 19, Anykščiai; 12437,59 Eur (2022 m. spalio 31 d. apskaitos duomenimis) - kompiuteriai Lenovo ThinkCentre M7000 Intel Celeron (11 vnt.), Dell Latitude 7490 Intel I5-8520U (4 vnt.).

Biure per ataskaitinį laikotarpį buvo 21 kompiuterinė darbo vieta:

1.1. 11 kompiuterių yra skirti Savivaldybės bendrojo ugdymo įstaigų visuomenės sveikatos specialistų, vykdančių sveikatos priežiūrą mokykloje darbui su Vaikų sveikatos stebėsenos informacine sistema (*toliau – VSS IS*) bendrojo ugdymo įstaigose. Kompiuteriai įsigyti pagal Panaudos sutartį su Higienos institutu, vykdančią 2009–2014 m. Norvegijos finansinio mechanizmo programos Nr. LT11 „Visuomenės sveikatai skirtos iniciatyvos“ projektą „Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos, skirtos sistemingam vaikų sveikatos būklės stebėjimui ir kryptingam sveikatos politikos formavimui, sukūrimas ir įgyvendinimas“;

1.2. 4 kompiuteriai yra numatyti Savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigų visuomenės sveikatos specialistų, vykdančių sveikatos priežiūrą mokykloje darbui su VSS IS ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Kompiuteriai įsigyti pagal Panaudos sutartį su Higienos institutu, vykdančią 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicinių veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-V-622 „Vaikų ligų, traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika, sveikatos priežiūros paslaugų vaikams prieinamumo ir kokybės gerinimas“ vykdomo projektą Nr. 08.4.2.-ESFA-V-622-01-0010 „Vaikų sveikatos stebėsenos informacinės sistemos plėtra ikimokyklinėse ugdymo įstaigose“;

1.3. 3 stacionarūs ir 3 nešiojami kompiuteriai yra skirti Biuro specialistų ir buhalterio darbui.

6. Dokumentų valdymas. Įstaigos dokumentai valdomi vadovaujantis BĮ Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2022 m. dokumentacijos planu (Anykščių rajono savivaldybės administracija suderinta 2021 m. lapkričio 23 d. Nr. VT- 4).

Įstaigoje dokumentų tvarkymui naudojama: dokumentų valdymo sistema „KONTORA“, finansų, resursų informacijos valdymui – buhalterinės apskaitos programa „Eksitonas“ („FinNet“).

7. Viešieji pirkimai. 2022 m. Biure buvo vykdyti tik mažos vertės pirkimai. Iš viso buvo atlikta 107 viešieji pirkimai, iš kurių žodžiu buvo sudarytos 52 sutartys, raštu – 55 sutartys. 1 viešasis pirkimas buvo atliktas skelbiamos apklausos būdu, kiti – neskelbiamos apklausos būdu. 2022 m. Biuro viešieji pirkimai buvo vykdomi vadovaujantis Biuro viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Biuro direktoriaus 2022 m. sausio 14 d. įsakymu Nr. V-6 „Dėl Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro viešųjų pirkimų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

3 lentelė. Biuro viešieji pirkimai 2022 m.

	Kiekis	Vertė (eurais)
Viešųjų pirkimų sutartys, sudarytos raštu:	55	198 369,64
Prekės	12	52 684,99
Paslaugos	42	115 704,00
Darbai	1	29 980,70
Viešųjų pirkimų sutartys, sudarytos žodžiu:	52	3962,79
Prekės	23	1576,59
Paslaugos	29	2386,20
Iš viso atlikta viešųjų pirkimų:	107	202 332,43

II SKYRIUS

VEIKLOS TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS. VEIKLOS REZULTATŲ VERTINIMO KRITERIJŲ PLANUOTŲ REIKŠMIŲ IR ATASKAITINIO LAIKOTARPIO VERTINIMO KRITERIJŲ REZULTATŲ LYGINAMOJI ANALIZĖ

1. Visuomenės sveikatos stiprinimas ir mokinių sveikatos priežiūra.

1.1. Valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo veiklos prioritetų ataskaita:

4 lentelė. Biuro valstybinių (valstybės perduotų savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijų vykdymo 2022 m. ataskaita

LR SAM strateginio veiklos plano priemonės pavadinimas / visuomenės sveikatos priežiūros funkcijos pavadinimas	Veiklos kryptys	Veiklos vertinimo kriterijai, mato vienetas	Vertinimo kriterijų reikšmės			Paiškinimai / Komentarai (nurodomos priežastys, kodėl nepasiektos arba viršytos veiklos vertinimo kriterijų reikšmės skiriasi daugiau kaip 10 proc.)
			Planas (12 mėn.)	Įvykdytas	Įvykdyto procentas	
I PRIORITETAS. Visuomenės psichikos sveikatos gerinimas						
Plėtoti visuomenės psichikos sveikatos paslaugų prieinamumą bei ankstyvojo	1. Ankstyvosios intervencijos, skirtos nereguliariai vartojantiems psichoaktyviais	1.1. Asmenų, baigusią programą, skaičius, vnt.	12	18	150%	Padidėjęs poreikis..

savižudybių atpažinimo ir kompleksinės pagalbos teikimo sistemą (kodas 11-001-02-10-21)	medžiagas ar eksperimentuojantiems jomis jaunuoliams, vykdymas	1.2. Asmenų, baigusią programą, dalis, proc.	67%	100%	149%	
	2. Priklausomybių konsultantų paslaugų teikimo savivaldybėse organizavimas	2.1. Apsilankymų pas priklausomybės konsultantą skaičius, vnt.	400	529	132%	Padidėjęs poreikis.
		2.2. Asmenų, gavusių priklausomybių konsultavimo paslaugas, skaičius, vnt.	50	54	108%	
	3. Darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymų savivaldybėse organizavimas	3.1. Darboviečių, kuriose įgyvendinti mokymai, skaičius, vnt.	2	2	100%	
		3.2. Darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, skaičius, vnt.	30	23	77%	Mokymai vyko mažose darbovietėse, todėl dalyvavo mažiau darbuotojų nei buvo planuota.
	4. Mokyklų darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymų savivaldybėse organizavimas	4.1. Mokyklų darbuotojų, dalyvavusių mokymuose, skaičius, vnt.	20	27	135%	Padidėjęs poreikis.
		4.2. Mokyklų, kuriose įgyvendinti mokymai, skaičius, vnt.	2	2	100%	
	5. Bazinių savižudybių prevencijos mokymų organizavimas savivaldybių gyventojams	5.1. Asmenų, dalyvavusių mokymuose, skaičius, vnt.	30	122	407%	Atsižvelgiant į Anykščių rajono savivaldybės 2020 metų visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos, patvirtintos Anykščių rajono savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. 1-TS-78 "Dėl Anykščių rajono savivaldybės 2020 metų visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos patvirtinimo", nurodytą prioritetinę sveikatos problemą Anykščių rajone - savižudybių skaičių ir skirtą papildomą finansavimą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-889 "Dėl 2022 m. savivaldybėms skirtų lėšų plėtoti visuomenės psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugas gyventojams bendruomenėse sąrašo patvirtinimo", nuspręsta didinti savižudybių prevencijos mokymų skaičių. Mokymai vykdyti visose Savivaldybės seniūnijose.

6. Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo savivaldybėse organizavimas	6.1. Suteiktų individualių konsultacijų trukmė, val.	700	1261	180%	Gavus papildomą finansavimą iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2022 m. gegužės 2 d. įsakymu Nr. V-889 "Dėl 2022 m. savivaldybėms skirtų lėšų plėtoti visuomenės psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugas gyventojams bendruomenėse sąrašo patvirtinimo", pagal poreikį padidintas individualių konsultacijų skaičius.
	6.2. Suteiktų grupinių konsultacijų ar užsiėmimų trukmė, val.	96	96	100%	

II PRIORITETAS. Sveikos gyvensenos įgūdžių formavimas

Plėtoti sveiką gyvenseną bei stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius ugdymo įstaigose ir bendruomenėse, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse (kodas 11-001-02-10-13)	7. Sveikos mitybos organizavimo tobulinimas, ir maisto švaistymo mažinimas, sveikos mitybos skatinimas	7.1. Mokyklų, naujai įgyvendinusių rekomendacijas dėl švediško stalo principo diegimo, skaičius, vnt.	1	1	100 %	Padidėjęs poreikis.
		7.2. Mokyklų, kuriose taikomas švediško stalo principas, dalis, proc.	42,9%	45,5%	106%	
		7.3. Mokinių, dalyvavusių sveikos mitybos skatinimo užsiėmimuose, skaičius, vnt.	1000	1432	143%	
		7.4. Mokinių, dalyvavusių sveikos mitybos skatinimo užsiėmimuose, dalis, proc.	38,4%	54,9%	143%	
	8. Sveikatą stiprinančių mokyklų plėtra / priemonės „Aktyvi mokykla“ įgyvendinančių mokyklų plėtra	8.1. Mokyklų, naujai įsijungusių į sveikatą stiprinančių mokyklų tinklą, skaičius, vnt.	1	0	0%	Mokyklos nuolatos buvo skatinamos tapti sveikatą stiprinančiomis mokyklomis arba įgyti aktyvios mokyklos statusą.
		8.2. Mokyklų, dalyvaujančių sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle, skaičius, vnt.	6	5	83,3%	
		8.3. Mokyklų, dalyvaujančių Sveikatą stiprinančių mokyklų tinkle, dalis, proc.	54,5%	45,5%	83%	
		8.4. Mokyklų, naujai įsijungusių į „Aktyvių mokyklų“ tinklą, skaičius, vnt.	1	0	0%	
		8.5. Mokyklų, dalyvaujančių „Aktyvių mokyklų“ tinkle, skaičius, vnt.	4	3	75%	
		8.6. Mokyklų, dalyvaujančių „Aktyvių mokyklų“ tinkle, dalis, proc.	36,4%	27,3%	75%	
9. Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas mokyklose	9.1. Mokinių, dalyvavusių traumų ir sužalojimų prevencijos užsiėmimuose, skaičius, vnt.	600	751	125%	Padidėjęs poreikis.	
	9.2. Mokinių, dalyvavusių traumų ir sužalojimų prevencijos užsiėmimuose, dalis, proc.	23	28,8	125%		

10. Burnos higienos užsiėmimų organizavimas tikslinėse grupėse	10.1. Mokinių, dalyvavusių burnos higienos užsiėmimuose, skaičius, vnt.	600	960	160%	Padidėjęs poreikis.	
	10.2. Mokinių, dalyvavusių burnos higienos užsiėmimuose, dalis, proc.	23	37	160%		
11. Gyventojų sveikos mitybos įgūdžių formavimas, daržovių vartojimo skatinimas	11.1. Asmenų, dalyvavusių sveikos mitybos skatinimo užsiėmimuose, skaičius, vnt.	162	145	90%		
	11.2. Sveikatai palankesnių maisto produktų, pažymėtų „Rakto skylutės“ simboliu, skaičius, vnt.	1	1	100%		
12. Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas bendruomenėse	12.1. Asmenų, dalyvavusių traumų ir sužalojimų prevencijos užsiėmimuose, skaičius, vnt.	40	52	130%	Padidėjęs poreikis.	
13. Gyventojų (iki 64 m. amžiaus) fizinio aktyvumo skatinimas	13.1. Asmenų, 18-64 m. amžiaus, dalyvavusių reguliariuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, skaičius, vnt.	50	109	218%	Padidėjęs poreikis.	
14. Vyresnio amžiaus žmonių (65 metų ir daugiau) fizinio aktyvumo skatinimas	14.1. Vyresnio amžiaus asmenų, dalyvavusių reguliariuose fizinio aktyvumo užsiėmimuose, skaičius, vnt.	20	12	60%	Programą pilnai baigė 12 asmenų, dėl šalyje susidariusios nepalankios situacijos (Covid-19 ligos). Vyresnio amžiaus žmonės vengė susibūrimo vietų.	
15. Širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto rizikos grupių asmenų sveikatos stiprinimas ir šių ligų prevencija	15.1. Asmenų, baigusių ŠKLCD sveikatos stiprinimo programą, skaičius, vnt.	16	20	125%	Padidėjęs poreikis.	
16. Burnos higienos užsiėmimų organizavimas tikslinėse grupėse	16.1. Asmenų, dalyvavusių burnos higienos užsiėmimuose, skaičius	81	77	95%		
17. Visuomenės raštingumo didinimas nėštumo krizių atpažinimo valdymo ir įveikos klausimais	17.1. Informacijos pateikčių skaičius (nėštumo krizių atpažinimo, valdymo ir įveikos klausimais), vnt.	6	9	150%	Buvo poreikis	
18. Pagalbos mokinių savirūpai organizavimas ugdymo įstaigose	18.1. Lėtinėmis neinfekcinėmis ligomis (toliau-LNL) sergančių mokinių, kuriems suteikta savirūpai reikalinga pagalba ugdymo įstaigoje, skaičius, vnt.	Pagal poreikį	-	-	Nebuvo poreikio teikti nurodytą pagalbą.	
	18.2. LNL sergančių mokinių, kuriems suteikta savirūpai reikalinga pagalba ugdymo įstaigoje, dalis, proc.	100%	-	-		
III PRIORITETAS. Dalyvavimas grėsmių, susijusių su užkrečiamųjų ligų valdymu						
Plėtoti sveiką gyvenimą bei stiprinti sveikos gyvenimo įgūdžius ugdymo įstaigose ir bendruomenėse, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėse (kodas 11-001-02-10-13)	19. Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas	19.1. Asmenų, dalyvavusių užsiėmimuose apie mikroorganizmų atsparumą, skaičius, vnt.	40	43	108%	
	20. Priemonės vykdančią sustiprintą užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą (pagal atskirą sprendimą, atsižvelgiant į epidemiologinę situaciją)	20.1. Identifikuotų protrūkių skaičius ugdymo įstaigoje, vnt.	Pagal poreikį	90	100%	

	21. Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms didinimas ugdymo įstaigose	21.1. Mokinių, dalyvavusių užsiėmimuose apie mikroorganizmų atsparumą, skaičius, vnt.	800	1558	195%	Buvo poreikis
		21.2. Mokinių, dalyvavusių užsiėmimuose apie mikroorganizmų atsparumą, dalis, proc.	30,6%	59,7%	195%	
	22. Epidemiologinės priežiūros vykdymas ugdymo įstaigose	22.1. Iširtų atvejų, susijusių su ugdymo įstaiga, skaičius, vnt.	Pagal poreikį	818	100%	
		22.2. Iširtų atvejų, susijusių su ugdymo įstaiga, dalis, proc.	100%	100%	100%	
IV PRIORITETAS. Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotojų administracinių gebėjimų stiprinimas						
Plėtoti sveiką gyvenimą bei stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius ugdymo įstaigose ir bendruomenėse, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėje (kodas 11-001-02-10-13)	23. Savivaldybės visuomenės sveikatos biuro darbuotojų, kvalifikacijos kėlimas	23.1.1. Visuomenės sveikatos specialistų, dirbančių ugdymo įstaigose ir kėlusią kvalifikaciją, skaičius, vnt.	6	6	100%	
		23.1.2. Visuomenės sveikatos specialistų, dirbančių ugdymo įstaigose ir kėlusią kvalifikaciją dalis, proc.	100%	100%	100%	
		23.2.1. Visuomenės sveikatos specialistų, išskyrus dirbančius ugdymo įstaigose, kėlusią kvalifikaciją, skaičius, vnt.	2	2	100%	
		23.2.2. Visuomenės sveikatos specialistų, išskyrus dirbančius ugdymo įstaigose, kėlusią kvalifikaciją dalis, proc.	100%	100%	100%	
		23.3.1. Visuomenės sveikatos biuro darbuotojų, išskyrus nurodytus 23.1 ir 23.2 p., kėlusią kvalifikaciją, skaičius, vnt.	2	2	100%	
		23.3.2. Visuomenės sveikatos biuro darbuotojų, išskyrus nurodytus 23.1 ir 23.2 p., kėlusią kvalifikaciją dalis, proc.	50	50	100%	
V PRIORITETAS. Savivaldybės visuomenės sveikatos biurų vykdoma viešinimo veikla						
Plėtoti sveiką gyvenimą bei stiprinti sveikos gyvensenos įgūdžius ugdymo įstaigose ir bendruomenėse, vykdyti visuomenės sveikatos stebėseną savivaldybėje (kodas 11-001-02-10-13)	24. Sveikos gyvensenos viešinimas	24.1. Informacijos pateikčių skaičius, vnt.	400	1078	270%	Buvo poreikis

*Įvykdymas – 121 proc.

1.2. 2022 m. sveikatos ugdymo ir mokymo ataskaita „Nr. 41- SVEIKATA“:

5 lentelė. Biuro vykdyta veikla 2022 m.

	Renginiai (konsultacijos, užsiėmimai, pranešimai, paskaitos, diskusijos, debatai, konkursai viktorinos ir kt. vieši renginiai)		Dalyviai		Leidiniai (atmintinės, plakatai, lankstukai)		Straipsniai, pranešimai, publikacijos periodiniuose leidiniuose ir internete		Iš viso (renginių, dalyvių, leidinių, straipsnių)
	Mokinių sveikatos priežiūra	Visuomenės sveikatos stiprinimas	Mokinių sveikatos priežiūra	Visuomenės sveikatos stiprinimas	Mokinių sveikatos priežiūra	Visuomenės sveikatos stiprinimas	Mokinių sveikatos priežiūra	Visuomenės sveikatos stiprinimas	
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji	59	12	827	389	540	1890	84	106	3907

sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai									
Sveikamityba ir nutukimo prevencija	97	42	1483	781	536	692	59	47	3737
Fizinis aktyvumas	84	189	2088	3074	255	915	37	59	6701
Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė)	41	1322	932	2083	191	1412	38	135	6154
Aplinkos sveikata	24	7	343	125	161	1225	12	69	1966
Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	70	553	1459	1000	445	1102	99	45	4773
Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	37	17	721	257	147	818	37	12	2046
Tuberkuliozės profilaktika	18	2	238	39	120	759	9	5	1190
Užkrečiamųjų ligų profilaktika, asmens higiena	185	9	3318	168	930	1362	110	111	6193
Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	61	15	982	200	619	811	38	16	2742
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	10	10	321	209	60	1156	12	29	1807
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	62	37	923	653	225	1866	46	69	3881
Onkologinių ligų profilaktika	2	5	24	116	26	1386	0	26	1585
Kitos	16	0	198	0	124	0	5	0	346
Iš viso:	769	2220	13857	9094	4379	15394	586	729	47028

6 lentelė. Biuro vykdytos veiklos palyginimas su panašų gyventojų skaičių turinčiomis savivaldybėmis 2022 m.

	Anykščių r.	Švenčionių r.	Pasvalio r.
Renginių (konsultacijų, užsiėmimų, pranešimų, paskaitų, diskusijų, debatų, konkursų, viktorinų ir kt. viešų renginių) skaičius	2989	2990	1419

Dalyvių skaičius	22951	14266	22645
Straipsnių, pranešimų, publikacijų periodiniuose leidiniuose ir internete skaičius	1315	142	382
Leidinių (atmintinių, plakatų, lankstukų) skaičius	19773	1135	2717

2. Visuomenės sveikatos stebėseną. Sistemingai atliekamas visuomenės sveikatos būklės, ją veikiančių visuomenės sveikatos rizikos veiksnių duomenų rinkimas, kaupimas, apdorojimas, saugojimas, analizė ir vertinimas:

2.1. Parengtos 7 apžvalgos ir 5 infografikai:

2.1.1. Anykščių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro 2020 metų visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita;

2.1.2. „Vaikų sveikata Anykščių rajone 2020-2021 metais“ ir infografikas;

2.1.3. „Sergamumas psichikos ir elgesio sutrikimais Anykščių rajone 2016–2020 metais“ ir infografikas;

2.1.4. „Sergamumas nervų sistemos ligomis Anykščių rajone 2016–2020 metais“;

2.1.5. „Sergamumas akies ir jos priedinių organų ligomis Anykščių rajone 2016–2020 metais“ ir infografikas;

2.1.6. „Sergamumas ausies ir speninės ataugos ligomis Anykščių rajone 2017–2021 metais“ ir infografikas;

2.1.7. „Sergamumas kraujotakos sistemos ligomis Anykščių rajone 2017–2021 metais“ ir infografikas.

3. COVID-19 (koronaviruso infekcijos) valdymo priemonių įgyvendinimas. COVID-19 (koronaviruso infekcijos) valdymo priemonių įgyvendinimas vykdytas vadovaujantis LR sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremalios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimais bei Anykščių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais:

3.1. Informacijos sklaida.

Biuras, LR paskelbto karantino laikotarpiu ir ekstremalios situacijos metu visame rajone užtikrino informacijos sklaidą dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) prevencijos: plakatai, atmintinės, kita vaizdinė ir tekstinė informacija buvo viešinama Anykščių rajono savivaldybės įstaigose, įmonėse, nevyriausybinėse organizacijose, prekybos ir paslaugų teikimo vietose. Kiekvieną kartą pasikeitus LR sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremalios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimams, viešinama informacija buvo keičiama, todėl Anykščių rajono gyventojams ji nuolat buvo atnaujinama, prieinama ir lengvai suprantama. Ypatingas dėmesys skirtas informacijai dėl vakcinacijos: nuolatinė informacijos sklaida apie vakciną; gyventojai buvo skatinami skiepytis atitinkamomis dozėmis, buvo kviečiami į įvairias akcijas, kurių metu buvo vykdoma vakcinacija. Nuolatinis gyventojų informavimas dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) pandemijos, atsakant į aktualius klausimus telefonu ir el. paštu. Sukurti ir paviešinti informaciniai pranešimai, straipsniai – 78 vnt., parengta – 150 vnt. atmintinių.

3.2. Profilaktinių priemonių taikymas ugdymo įstaigose.

Visuomenės sveikatos specialistai ugdymo įstaigose rūpinosi informacijos teikimu ugdymo įstaigos aplinkoje bei TAMO platformoje (ir kituose elektroniniuose dienynuose), organizavo ir vykdė ugdymo įstaigos aplinkos priežiūrą dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) plitimo mažinimo: budėjo prie ugdymo įstaigos įėjimo ir kontroliavo, ar visi mokiniai bei mokyklos darbuotojai įėję į ugdymo įstaigą dezinfekuoja rankas bei dėvi veido apsaugos priemones; kontroliavo mokinių srautus pagal tam tikroje

ugdymo įstaigoje patvirtintus judėjimo kryptių žemėlapius (ar įeinama / išeinama per tam skirtas duris) bei ar mokiniai leidžia pertraukas tam paskirtose savo zonose; teikė konsultacijas ugdymo įstaigos administracijai dėl COVID-19 (koronaviruso infekcijos) suvaldymo pagal patvirtintus algoritmus.

3.3. Bendradarbiavimas su Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru prie Sveikatos apsaugos ministerijos.

Remiantis LR sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2020 m. kovo 18 d. sprendimu Nr. V-438 „Dėl savivaldybių visuomenės sveikatos biurų dalyvavimo COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) atvejų ir protrūkių tyrime“, Biuras vykde epidemiologinių atvejų dėl COVID-19 ligos. Nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. iki 2022 m. gegužės 2 d. (darbo, poilsio ir švenčių dienomis), Biuras vykde epidemiologinių atvejų dėl COVID-19 ligos tyrimus ugdymo įstaigose – susirgus vaikui ar ugdymo įstaigos darbuotojui buvo vykdoma apklausa, pildoma anketa ir išaiškinamos užsikrėtimo aplinkybės, izoliuojami atitinkami asmenys, teikiamos konsultacijos ir informacija Savivaldybės gyventojams, įmonėms bei organizacijoms dėl COVID-19 ligos prevencijos ar reikalavimų laikymosi; periodiškai vykdoma COVID-19 ligos protrūkių registracija ir šių duomenų teikimas Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos. Iš viso 2022 m. ištirta 818 atvejų, užregistruota ir ištirta 90 protrūkių.

4. Projektai. Projektai, finansuojami iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų, LR Valstybės biudžeto ir Anykščių rajono savivaldybės biudžeto lėšų:

4.1. 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu“ priemonės Nr. 08.4.2-ESFA-V-622 projektas „Vaikų ligų, traumų ir nelaimingų atsitikimų profilaktika, sveikatos priežiūros paslaugų vaikams prieinamumo ir kokybės gerinimas“. Bendradarbiaujant su Higienos institutu, Biuras naudojami stacionariais ir nešiojamais kompiuteriais, kurie skirti tvarkyti vaikų sveikatos stebėsenos informacinei sistemai – ugdymo įstaigas lankančių vaikų sveikatos duomenų kaupimui bei analizei.

4.2. 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ priemonė „Mokyklų pažangos skatinimas“ – projektas „Anykščių rajono savivaldybės mokyklų pažangos skatinimas diegiant Vaiko emocinės gerovės aplinkos (VEGA) modelį“.

4.3. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo programos „Sveikata“ priemonė „Adaptuoto ir išplėsto jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų (JPSPP) teikimo modelio įdiegimas“ – projektas „Sveikesnis ir saugesnis jaunimo gyvenimas“.

4.4. 2014–2021 m. Europos ekonominės erdvės finansinio mechanizmo programos „Sveikata“ priemonė „Ikimokyklinio ir mokyklinio ugdymo įstaigų sveikatos kabinetų aprūpinimas metodinėmis priemonėmis“ – projektas „Kėdainių ir Anykščių rajonų savivaldybių mokyklų sveikatos kabinetų atnaujinimas“.

4.5. Anykščių rajono savivaldybės strateginio 2022–2024 metų strateginio veiklos plano 4 programos „Sveikatos apsaugos programa“ priemonę Nr.4.1.3.03 „Visuomenės sveikatos projektų vykdymas“ – projektas „Sveikos ir saugios aplinkos kūrimas - narkotinių medžiagų aplinkoje tyrimas“.

5. Programos. Programos, finansuojamos iš LR valstybės biudžeto lėšų: 2022 m. specialioji tikslinė dotacija valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti:

5.1. Ankstyvosios intervencijos programa. Ši programa yra pagalbos priemonė, skirta eksperimentuojantiems ar nereguliariai vartojantiems psichoaktyviausias medžiagas (išskyrus tabaką) jaunuoliams nuo 14–21 m. Programos tikslas – motyvuoti jauną žmogų keisti savo elgesį, paskatinti suabejoti jau turimomis žiniomis, susijusiomis su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, žala bei pasekmėmis. Jaunuoliams yra suteikiama galimybė būti išklausytiems, suprastiems, diskutuoti bendraamžių rate, suaugusiajam moderuojant šią veiklą. Programą sudaro trys dalys: pradinis pokalbis, kuris yra skirtas kontakto užmezgimui, 8 val. praktiniai užsiėmimai aktyviai veiklai, diskusijoms, patirčių

pasidalijimui bei refleksijoms ir baigiamasis pokalbis. Dalyvavimas šioje programoje gali būti savanoriškas bei įpareigojantis (kaip administracinio poveikio ar vaiko minimalios priežiūros priemonė). Programą baigė 18 asmenų.

5.2. Darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo programa. Programa skirta įmonėms, kuriose yra atliktas psichosocialinių profesinės rizikos veiksnių tyrimas. Mokymų ciklą sudaro 40 val. Darbuotojų kompetencijos psichikos sveikatos srityje didinimo mokymų tikslas yra didinti darbdavių ir darbuotojų žinias apie psichikos sveikatą darbe ir stiprinti jų kompetenciją psichikos sveikatos srityje, pagrindinį dėmesį skiriant darbuotojų atsparumo psichikos sveikatos rizikos veiksniams didinimui ir psichosocialinės aplinkos darbovietėje gerinimui. Programoje dalyvavo 23 asmenys.

5.3. Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimų visuomenės psichikos sveikatos srityje stiprinimo programa. Programa skirta Bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojams. Programos tikslas yra stiprinti bendrojo ugdymo mokyklų darbuotojų gebėjimus visuomenės psichikos sveikatos srityje. Gebėjimų stiprinimo trukmė – 32 valandos. Gebėjimų stiprinimą vykdo komanda, kurią sudaro psichologas ir socialinis pedagogas. Programoje dalyvavo 27 asmenys.

5.4. Sveikatos stiprinimo programa, skirta širdies ir kraujagyslių ligų ir cukrinio diabeto profilaktikai. Programa skirta suaugusiems asmenims, kuriems nustatyta širdies ir kraujagyslių ligų ir (arba) cukrinio diabeto rizika. Programos metu užsiėmimus veda ir konsultuoja gydytojas dietologas, psichologas, gydytojas kardiologas, kineziterapeutas, visuomenės sveikatos specialistas. Programą sudaro teoriniai ir praktiniai užsiėmimai, kurių metu taikomi interaktyvūs mokymų metodai, diskusijos grupėse, sprendžiamos užduotys, aptariami rezultatai, konsultuojama sveikos gyvensenos klausimais. Programos trukmė – 18 val. Programą baigė 20 asmenų.

5.5. Baziniai savižudybių prevencijos mokymai, per kuriuos savižudybių prevencijos mokymų instruktorius moko bendruomenės narius atpažinti savižudybės rizikos ženklus, tinkamai į juos reaguoti ir paskatinti kreiptis tolimesnės pagalbos. Baziniai mokymai skirti asmenims nuo 16 metų amžiaus. Bazinių mokymų trukmė – ne mažiau kaip 4 valandos. Mokymai vyko Kurklių, Viešintų, Andrioniškio, Kavarsko, Svėdasų seniūnijų ir Anykščių miesto gyventojams. Asmenų, dalyvavusių mokymuose, skaičius 122.

5.6. Burnos higienos užsiėmimų organizavimas tikslinėms grupėms. Šių užsiėmimų tikslas yra gerinti gyventojų žinias apie burnos higienos profilaktiką. Asmenų, dalyvavusių užsiėmimuose, skaičius 77.

5.7. Traumų ir sužalojimų prevencijos skatinimas bendruomenėse. Šių užsiėmimų tikslas yra gerinti gyventojų žinias apie pirmos pagalbos teikimą nukentėjusiems. Asmenų, dalyvavusių užsiėmimuose, skaičius 52.

5.8. Supratimo apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagomis didinimo užsiėmimai. Šių užsiėmimų tikslas skatinti antibiotikus vartoti atsakingai. Asmenų, dalyvavusių užsiėmimuose, skaičius 43.

6. Paslaugos:

6.1. Finansuojamos iš LR valstybės biudžeto lėšų (2022 m. specialioji tikslinė dotacija valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti):

6.1.1. Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimas. Individualios bei grupinės psichologų konsultacijos vykdomos pagal LR sveikatos apsaugos ministro 2020 m. liepos 31 d. įsakymu Nr. V-1733 patvirtintą „Psichologinės gerovės ir psichikos sveikatos stiprinimo paslaugų teikimo tvarkos aprašą“. Paslaugos teikiamos suaugusiems ir vaikams iki 16 m. 2022-02-03 – 2022-12-23 laikotarpiu paslaugą gavusių asmenų skaičius 413, suteiktų grupinių užsiėmimų skaičius 36.

6.1.2. Priklausomybės prevencija – priklausomybės konsultanto paslauga: Individualios priklausomybės konsultacijos teikiamos priklausomybių turintiems asmenims ir (ar) priklausomybių turinčių asmenų šeimos nariams, kurie gali kreiptis pagalbos anonimiškai ir be gydytojo siuntimo.

Priklausomybės konsultavimo paslaugos teikiamos vadovaujantis mokslu grįstais metodais, laikantis konfidencialumo principo, grindžiamos abipuse pagarba, tarpusavio supratimu bei susitarimu. Konsultacijas teikia priklausomybės konsultantas. Apsilankymų pas priklausomybės konsultantą skaičius 529.

6.1.3. Fizinio aktyvumo užsiėmimai įvairaus amžiaus asmenims. Užsiėmimus veda treneriai. Užsiėmimai: „Funkcinės treniruotės“ 30 užsiėmimų 661 dalyvių; „Sveikatingumo mankštos“ 30 užsiėmimų 635 dalyvių; „Stuburo mankštos“ 25 užsiėmimai 261 dalyviai; „Jogos“ mankštos 92 užsiėmimai 1272 dalyviai. Iš viso asmenų, dalyvavusių reguliariuose užsiėmimuose, skaičius 2829.

6.2. Mokamos paslaugos (licencijuojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla). Privalomieji pirmosios pagalbos, higienos įgūdžių, alkoholio, narkotinių ir psichotropinių ar kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo poveikio žmogaus sveikatai mokymai teikiami vadovaujantis LR sveikatos apsaugos ministro 2008 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. V-69 „Dėl Privalomojo pirmosios pagalbos mokymo programos, Privalomojo higienos įgūdžių mokymo programos ir Privalomojo mokymo apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai mokymo programos patvirtinimo“. Iš viso asmenų, dalyvavusių mokymuose, skaičius 45.

7. Akcijos ir renginiai. Akcijos finansuojamos iš LR valstybės biudžeto lėšų: 2022 m. specialioji tikslinė dotacija valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti:

7.1. „Sveikatos žinių stotelė“ 2022 m. balandžio 30 d. vyko tradicinis bėgimas „Anykščiai–Puntuko akmuo–Anykščiai“. Mūsų kolektyvas įkūrė „Sveikatos žinių stotelę“, kurioje šventės dalyviai nemokamai gavo šias paslaugas: kūno sudėties analizę, kraujospūdžio matavimą, momentinio streso lygio matavimą, bendrosios mitybos rekomendacijas (pageidaujantiems išdalinti mitybos planai pagal amžiaus grupes), fizinio aktyvumo rekomendacijos.

7.2. „Uždekime žvakutę organų donorams pagerbti“ 2022 m. spalio 8 d. vyko minėjimas organų donorams pagerbti.

7.3. „Kūno sveikata skausmo suvokimas, kaip sumažinti traumų ir skausmų tikimybę“ 2022 m. balandžio 27 d. Kineziterapeuto paskaita visuomenei.

7.4. „Laiku nustatyta liga = Gyvybė“ 2022 m. gegužės 31 d. renginyje, Panevėžio teritorinės ligonių kasų specialistai atsakė anykštėnams į rūpimus apie sveikatą susijusius klausimus.

7.5. Skendimų prevencija, „Kaip elgtis vandenyje ir prie vandens“. Pranešimai, paskaitos ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus asmenims.

7.6. Kuprinių svėrimas – kiekvienų mokslo metų pradžioje visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokykloje, vykdo kuprinių svėrimo akcijas, kurių metu sveriamos vaikų kuprinės, vaikai mokomi taisyklingai jas nešioti, dalinama informacinė medžiaga ir patarimai visai mokyklos bendruomenei, siekiant išvengti per didelio kuprinės svorio ir to pasekmių vaikų sveikatai.

7.7. Apsauginio šalmo svarba – kiekvienais metais visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokykloje, vykdo saugaus eismo akciją – žaidimas „Apsauginio šalmo svarba“ parodo šalmo svarbą ir apsaugą žmogaus galvai.

7.8. Fizinis aktyvumas – kartu su visuomenės sveikatos specialistais, vykdančiais sveikatos priežiūrą mokykloje Savivaldybės ugdymo įstaigos organizavo akciją „Olimpinis mėnuo – 2022“, „Sporto šventė“, kur vyko paspirtukų ir dviračių varžybos, įvairios estafetės, taip pat vyko sporto šventės „Solidarumo bėgimas“, „Vaižganto keliais“, „Sportuoja visa šeima“, „Sveikata – brangiausias turtas“, „Dviračių ir paspirtukų mini olimpiada“, „Futboliukas“, „Estafečių šventė“, „Sportuojantis koridorius“, „Sporto žingsneliu“.

7.9. „Svarūs dantukai – sveiki dantukai“, „Sveikų dantukų ekspedicija“ – visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokykloje, periodiškai veda pamokas vaikams apie dantų priežiūrą ir burnos higieną, kartu žiūri filmukus, piešia, diskutuoja, organizuojamos viktorinos ir

konkursai. 2022 m. ugdymo įstaigose lankėsi odontologas Mindaugas Ardzijauskas ir vedė prevencines paskaitas minėta tema.

7.10. Pasaulinė diena be tabako – visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokykloje kartu su vaikais aptarinėjo rūkymo žalą žmogaus organizmui, organizavo piešinių konkursą, vykdė akciją „Tabakui – ne“, žiūrėjo filmukus.

7.11. „Švarios rankos – saugus aš“, „Pasaulinė rankų plovimo diena“ – visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokykloje visose Savivaldybės ugdymo įstaigose ypatingą dėmesį 2021 m. skyrė rankų higienai – mokė vaikus, kaip reikia teisingai plauti rankas, priemonės „Bakterijų maišelis“ pagalba rodė, kokios nešvarios rankos gali būti, aiškino, kaip ir kodėl reikia atlikti rankų dezinfekciją, kad išvengtų tam tikrų užkrečiamųjų ligų.

7.12. Pasaulinė vandens diena – visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokykloje, kartu su vaikais Pasaulinės vandens dienos proga daro stendus, geria įvairiais priedais paskanintą vandenį, kalba apie vandens svarbą tiek žmogaus organizmui, tiek aplinkai, vyko akcija „Vandens lašiuo kelionė“.

7.13. Sveikatai palanki mityba – visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokykloje, kartu su vaikais kalbėjo apie vaisių ir daržovių naudą žmogaus organizmui, diskutavo, ką geriausia rinktis pusryčiams, pietums, vakarienei bei užkandžiams, gamino sveikatai palankius patiekalus, degustavo šviežiai spaustas sultis, maisto produktų muliažų pagalba dėliojo sveiko maisto pasirinkimo piramidę, piešė, vyko akcijos „Daržovių fiesta“, „Pieno produktai“, „Vaistažolių takais“, „Sveikatos skrynčia“, „Gersim arbatą – stiprinsim sveikatą“, „Sveikas užkandis“, „Valgau įvairių maistą“, „Europos sveikos mitybos diena“, „Rudenio gėrybės“.

7.14. „Antibiotikus vartok atsakingai“, „Antibiotikų žala“ – visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokykloje periodiškai organizuoja antibiotikų vartojimo pamokas mokiniams siekiant didinti vaikų supratimą apie mikroorganizmų atsparumą antimikrobinėms medžiagoms.

7.15. „Žiemos traumas“, „Būk atsargus ant ledo“, „Nesušalkite“ - visuomenės sveikatos specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokykloje ugdymo įstaigose organizavo pamokas, skirtas žiemos traumų prevencijai, aiškino vaikams, kaip elgtis ant užšalusių vandens telkinių bei įlūžus.

III SKYRIUS

BENDRADARBIAVIMAS IR DALYVAVIMAS SPRENDIMUS PRIIMANČIOSE INSTITUCIJOSE

1. Bendradarbiavimas.

Biuras nuosekliai ir kryptingai įgalina „Sveikatos visose politikose“ principą, kuris įgyvendinamas bendradarbiaujant. „Sveikatos visose politikose“ esmė – visose valstybės valdymo institucijose sistemingai atsižvelgti į skirtingų sprendimų poveikį sveikatai bei siekiama išvengti žalingo poveikio sveikatai, pagerinti gyventojų sveikatą, užtikrinti sveikatos santykių teisumą, t. y. įvairūs sektoriai, priimdami sprendimus, privalo atsižvelgti į tų sprendimų įtaką visuomenės sveikatai. Biuras glaudžiai bendradarbiauja su įvairiomis valstybės institucijomis, savivaldybės įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis.

1.1. Sudarytos bendradarbiavimo sutartys su:

1.1.1. asociacija „Lietuvos psichologų sąjunga“ dėl Rotary International apygardos 1462 finansuojamo projekto „Psichologinė pagalba ukrainiečių pabėgėlių šeimoms“ veiklos įgyvendinimo;

1.1.2. Anykščių moterų užimtumo ir informacijos centru dėl bendradarbiavimo, įgyvendinant LR sveikatos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą, siekiant smurto artimoje aplinkoje mažinimo, organizuojant ir vykdančias smurto artimoje aplinkoje prevencijos ir pagalbos nuo jo nukentėjusiems asmenims;

1.1.3. Anykščių rajono Troškūnų Kazio Inčiūros gimnazija dėl projekto „Sveikai ir aktyviai“ įgyvendinimo ir teisingo mokinių požiūrio formavimo į savo sveikatą;

1.1.4. Viešąja įstaiga „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“ dėl LR sveikatos apsaugos ministerijos finansuojamo projekto „Sveikatingumo Siaurukas“ įgyvendinimo.

2. Dalyvavimas sprendimus priimančiose institucijose.

2.1. Valstybės lygmens institucijose:

2.1.1. LR sveikatos apsaugos ministerija, Nacionalinio savižudybių prevencijos veiksmų plano 2019–2024 metams strategai: narys – direktorė L. Pagalienė;

2.1.2. LR sveikatos apsaugos ministerija, Nacionalinės imunoprofilaktikos 2019–2023 metų programos Nepriklausomų ekspertų (patarėjų, konsultantų) grupė: narys – direktorė L. Pagalienė;

2.1.3. LR odontologų rūmai: narys, Odontologų rūmų Panevėžio teritorinio skyriaus narių įgaliotinis, turintis balsavimo teisę – direktorė L. Pagalienė.

2.2. Savivaldybės lygmens institucijose – Anykščių rajono savivaldybė:

2.2.1. Bendruomenės sveikatos taryba: narys – direktorė L. Pagalienė;

2.2.2. Psichologinių krizių valdymo grupė: narys – direktorė L. Pagalienė;

2.2.3. Narkotikų kontrolės komisija: pirmininkas – visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos stebėseną, M. Meškauskaitė;

2.2.4. VšĮ Anykščių rajono savivaldybės ligoninės stebėtojų taryba: narys – visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos stiprinimą, E. Jurčiukonienė;

2.2.5. VšĮ Anykščių rajono psichikos sveikatos centro stebėtojų taryba: narys – direktorė L. Pagalienė;

2.2.6. Strateginio 2021–2024 metų veiklos plano 2 programos „Kryptingo verslo vykdymo ir investicijų pritraukimo programa“ priemonės Nr. 2.1.2.09 „Nevyriausybinų ir bendruomeninių organizacijų iniciatyvų skatinimas ir rėmimas“ paraiškų vertinimo komisija: narys – visuomenės sveikatos specialistė, vykdanči sveikatos stiprinimą, G. Rudokienė;

2.2.7. Strateginio 2021–2023 metų veiklos plano 6 programos „Kokybiškos švietimo sistemos kūrimo, sporto skatinimo ir jaunimo užimtumo programa“ priemonės Nr. 6.1.2.28 „Sporto veiklos vykdymas“ paraiškų vertinimo komisija: narys – direktorė L. Pagalienė;

2.3. Nacionalinėse asociacijose:

2.3.1. Lietuvos visuomenės sveikatos asociacija, Revizijos komisija: narys – direktorė L. Pagalienė;

2.3.2. Savivaldybių visuomenės sveikatos biurų asociacija, Visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugų darbo grupė: narys – direktorė L. Pagalienė.
